

Statsbudsjettet 2020

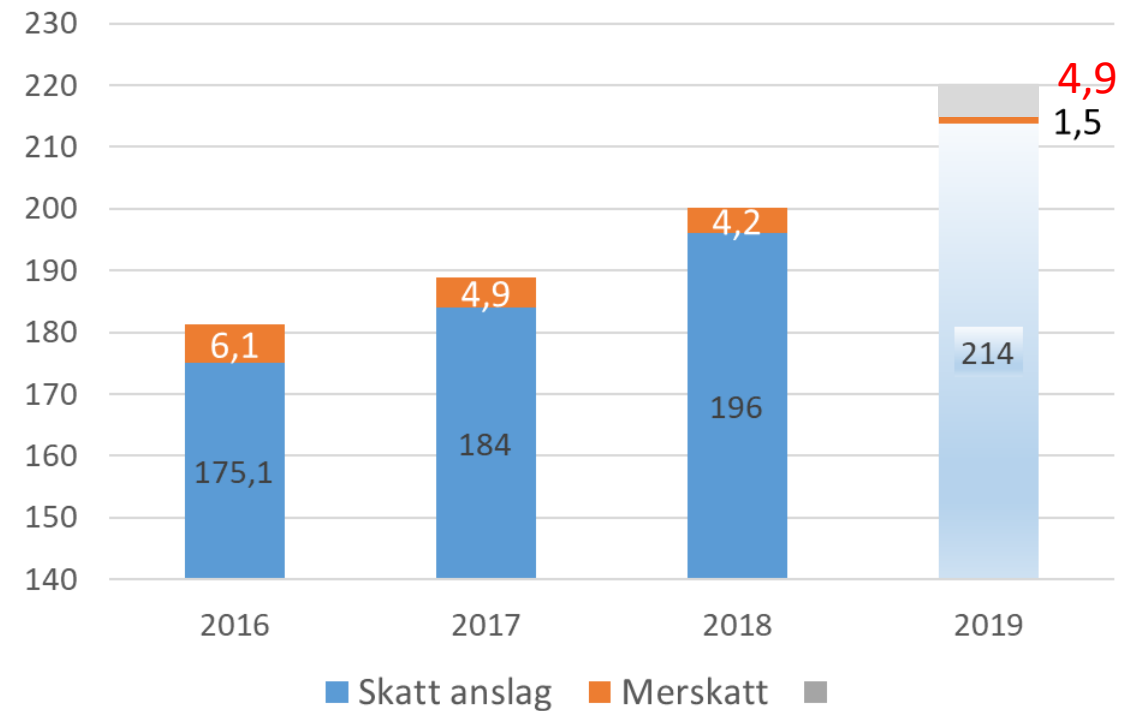
Rune Bye og Helge Eide

8. oktober 2019

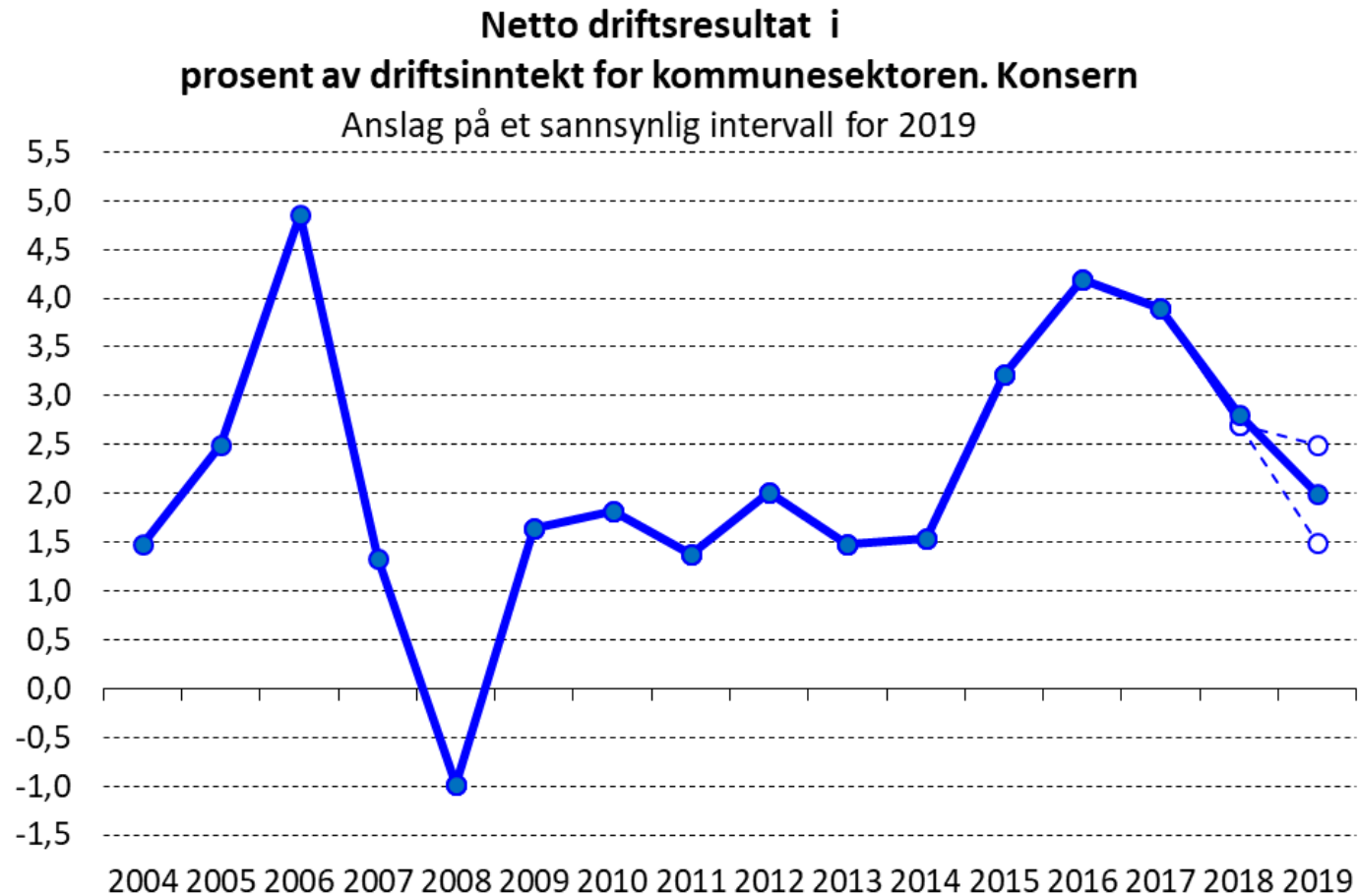

Endringer i kommuneopplegget for 2019

- Skatteanslaget er oppjustert med 4,9 mrd kroner
 - 700 mill. kroner til fylkeskommuner, 4,2 mrd kroner til kommunene
 - Ifølge statsbudsjettet er årsaken først og fremst høyere inntektsskatt og høyere utbytte
- Skatteinntektene er engangsinntekter for 2019
- Lønns- og prisveksten er uendret på 3,0 pst

Forventet nedgang i netto driftsresultatet

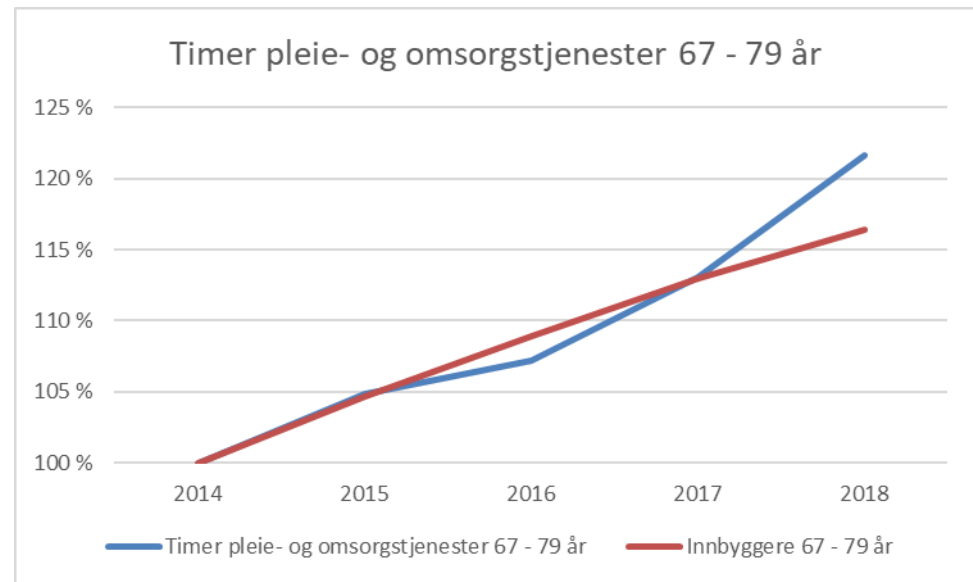
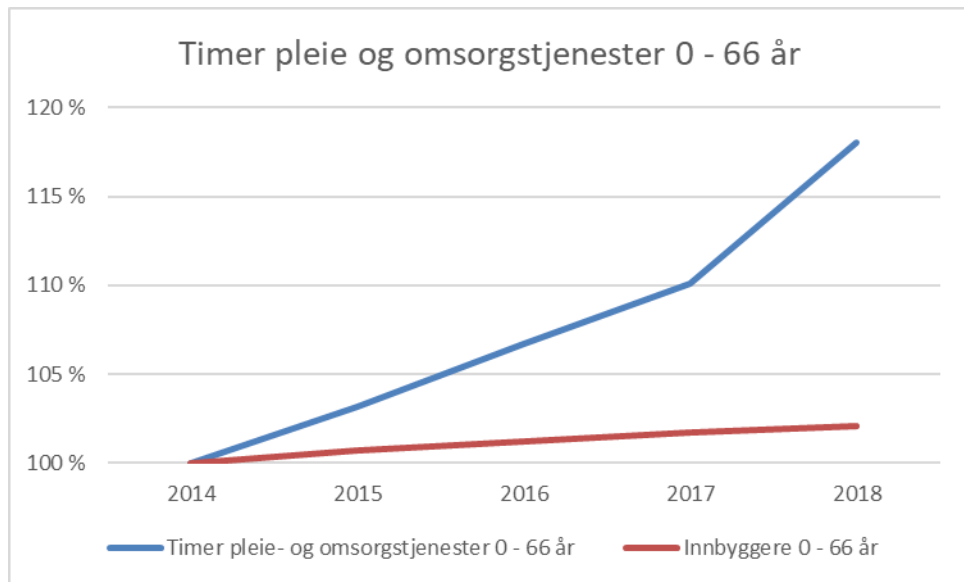
Merskattevekst trekker opp driftsresultatet i 2019

Bortfall av inntekter fra Havbruksfondet trekker i motsatt retning

Netto driftsresultatet anslås av KS til rundt 2 prosent i 2019 – om lag på TBU sitt anbefalte nivå

Kilde: Kostra, TBU og KS

Men helse- og omsorgsutgiftene spiser av kommunalt handlingsrom

6 millioner flere timer til pleie- og omsorgstjenester for innbyggere under 67 år i 2018

	Timer
Økt forbruk av timer i 2018 til tjenester for 0-66 åringer	6 076 431
- økning i timer som følge av befolkningsvekst	279 370
Økning i timer i 2018 utover befolkningsvekst	5 797 061

Økonomi - tall i mill. kroner	Lav	Høy
Økte utgifter som følge av økt tjenestevolum (timesats 350/450)	2 127	2 734
- Kompensasjon for befolkningsendringer	-98	-126
Økning i kommunale utgifter (brutto)	2 029	2 609
Økt refusjon ressurskrevende tjenester	-832	-832
Økte kommunale utgifter i 2018 - finansiert av frie inntekter	1 197	1 777

KS' indikatorer for økonomisk handlefrihet indikerer at det går bra

- **Netto driftsresultat etter bundne avsetninger**
 - Mindre enn 1
 - Mellom 1 og 2
 - Over 2
- **Disposisjonsfond inkl. samlet regnskapsmessig mer-/mindreforbruk**
 - Mindre enn 5
 - Mellom 5 og 8
 - Større enn 8
- **Netto lånegjeld korrigert for ubundne investeringsfond**
 - Større enn 75
 - Mellom 75 – 65
 - Mindre enn 65

År	Lite økonomisk handlingsrom	Moderat økonomisk handlingsrom	Større grad av økonomisk handlingsrom
2013	68	208	152
2014	63	211	154
2015	40	192	196
2016	23	146	259
2017	32	154	240
2018	41	148	233

Statsbudsjettet 2020 –Vekst i de frie inntektene for kommunene

	Mrd kr
Frie inntekter kommuner	1,3
Demografi videreført tjenestenivå fra 2019	1,3
«Satsing» tidlig innsats	0,4
Russatsing	0,15
Pensjonskostnader utover lønnsvekst	-0,4
Sum utgifter	1,45
Mulig handlingsrom	-0,15
Økt etterspørsel/behov - innenfor pleie og omsorg	

Kommuneprop. 2020 – hva skal det være plass til innenfor veksten i de frie inntektene fylkeskommunene?

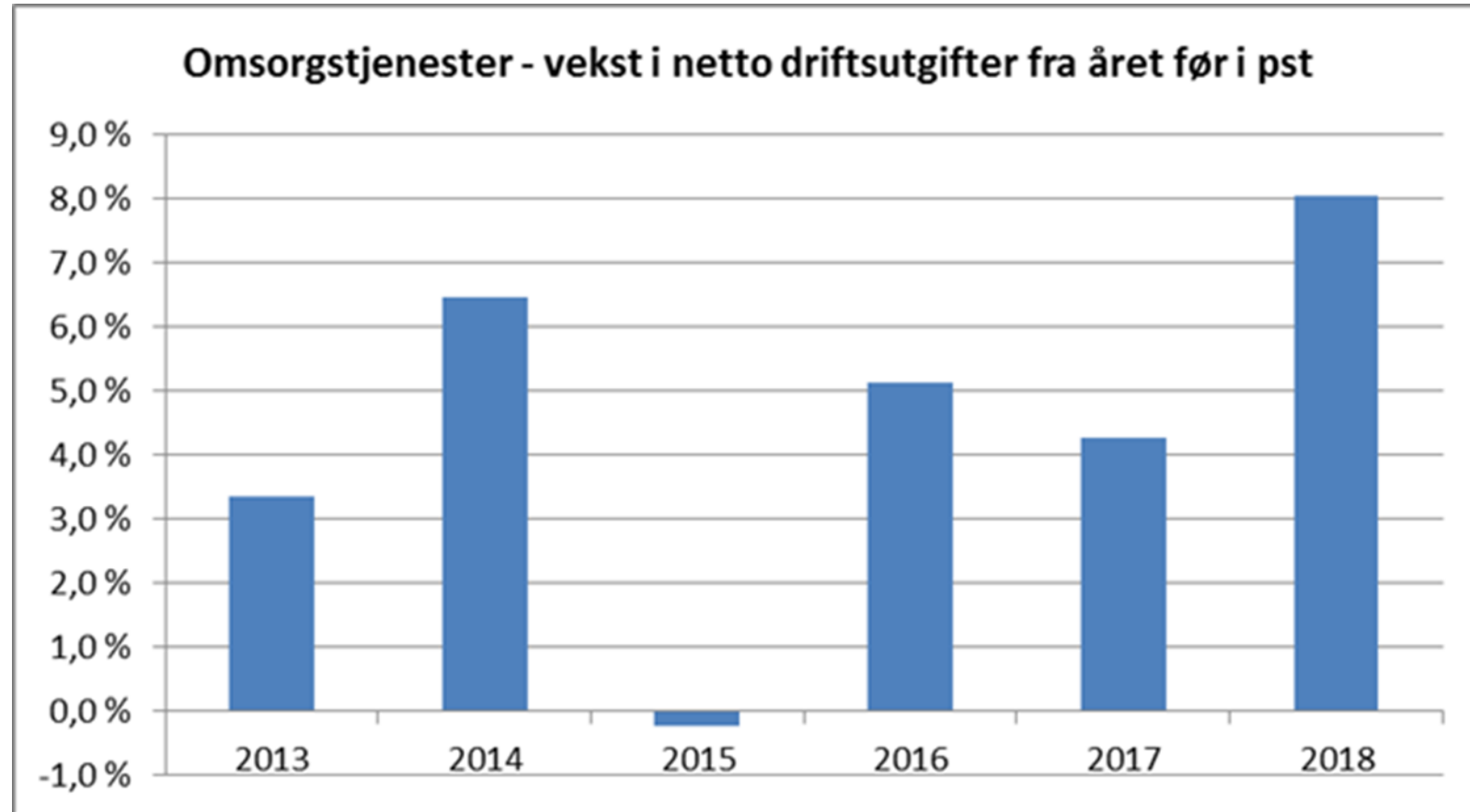
	Mrd kr
Frie inntekter fylkeskommuner	0,0
Demografi videreført tjenestenivå fra 2019	- 0,4
Pensjonskostnader utover lønnsvekst	-0,05
Sum utgifter	- 0,45
Teoretisk handlingsrom – vanskelig å hente ut effekten på videregående skole	0,45
Omstillingskostnader Sams	

Enkeltsaker

Kutt i ressurskrevende tjenester – sterk økning i omsorgsutgifter

- Kostnadsovervelting fra stat til kommune på ressurskrevende tjenester
- En utfordring at ressurskrevende over 67 år ikke er inkludert
- BPA ordningen på høring:
 - Utvides til de over 67 år som er i ordningen

Dagaktivitetstilbud til personer med demens

- Rettighetsfestning varslet allerede i 2015
 - har gitt mulighet til tilpasning for kommunene
- Mindreforbruk i tilskuddsordningen
 - Kan tyde på prioriteringsutfordringer hos kommunene
- En god kommuneøkonomi er avgjørende for at tilbudet kan realiseres i alle kommuner fra 2020.

	Antall nye plasser årlig lagt til rette for	Antall plasser per 31.12 (nye og videreførte)	Antall kommuner som mottok tilskudd per 31.12 (nye og videreførte)
2012	2300	589	121
2013	1500	1116	183
2014	1200	1963	259
2015	1070	2386	293
2016	1200	2984	304
2017	750	3505	324
2018	470	3973	327
2019	450		
Tilsam men	8940	3973	327

Allmennlege

Forventninger til handlingsplan for allmennlegetjenesten våren 2020:

- Løsninger/tiltak som blir foreslått må være fleksible
- Fastlegeordningen, legevakt og andre allmennlegeoppgaver må sees i en sammenheng
- Bærekraft forutsetter tilstrekkelig antall studieplasser for å sikre rekruttering

Desentraliserte studieplasser i årets budsjett = positivt

- Desentralisert utdanning generelt viktig for rekruttering til helse- og omsorgstjenestene
- Lederutdanning i helse- og omsorg bør opp på nivå med rektorskolen

Veltes statens ehelse-kostnader over på kommunesektoren?

- Fra statsbudsjettet om samfinansiering –

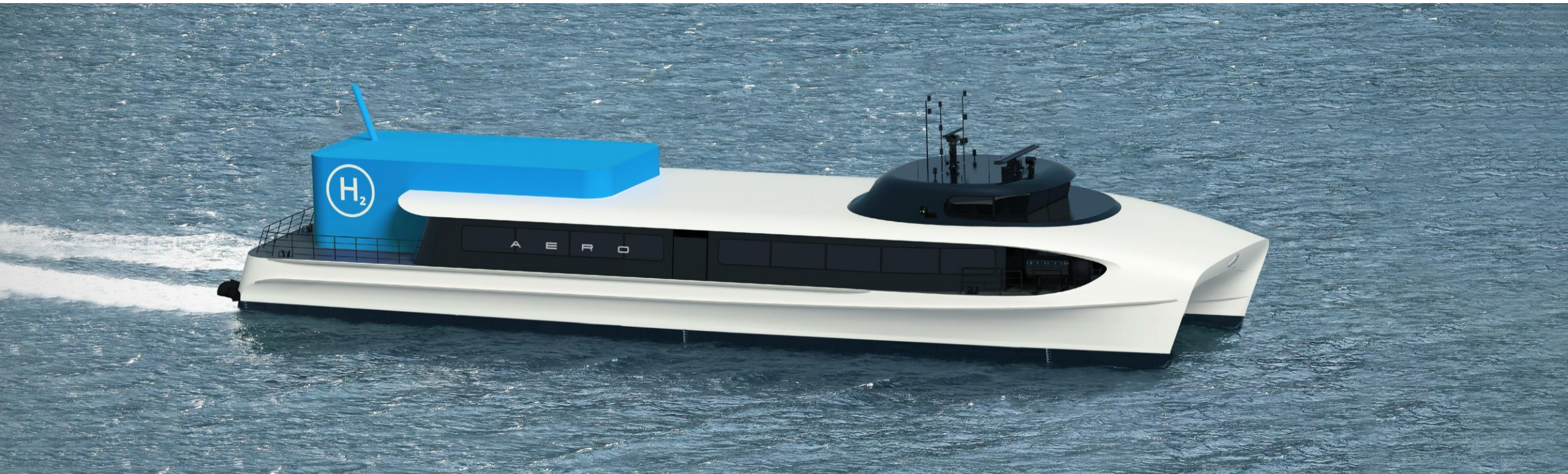
«Både kommuner og regionale helseforetak vil framover bli belastet for veksten i kostnader til forvaltning og drift av de nasjonale e-helseløsningene.»

- KS mener:
 - Ny oppgave som må finansieres, ikke en del av sørge-for-ansvaret
 - Samhandlingsløsninger er kritiske infrastruktur - må finansieres nasjonalt
 - De fleste nasjonale ehelse-løsningene er ennå ikke utviklet for eller tatt i bruk i kommunesektoren
 - KS stiller spørsmål ved deler av uttrekket i statsbudsjettet

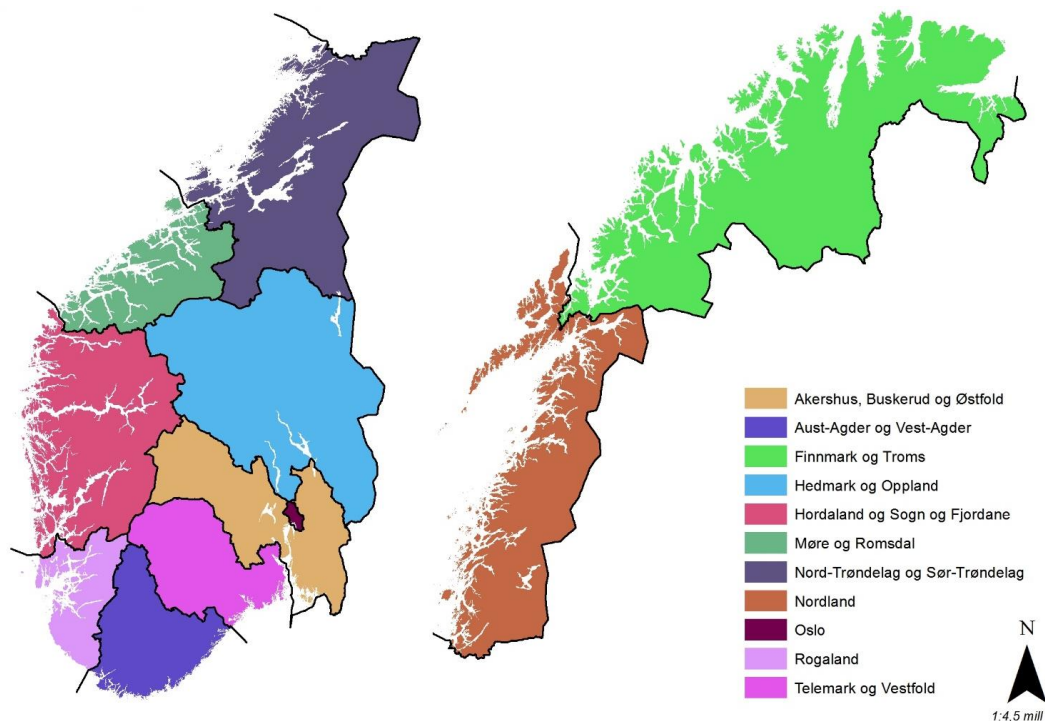

Beskjeden vekst i kommunale klimamidler

- Ikke midler til merkostnader for el-ferger
- Ikke mer til sikring mot flom og skred
- Klimasats reduseres med 20 mill. kroner, til 182 mill.
- 80 mill. til utslippsfrie hurtigbåter
- Midler til byvekstavtaler i tråd med NTP og bompengeforliket

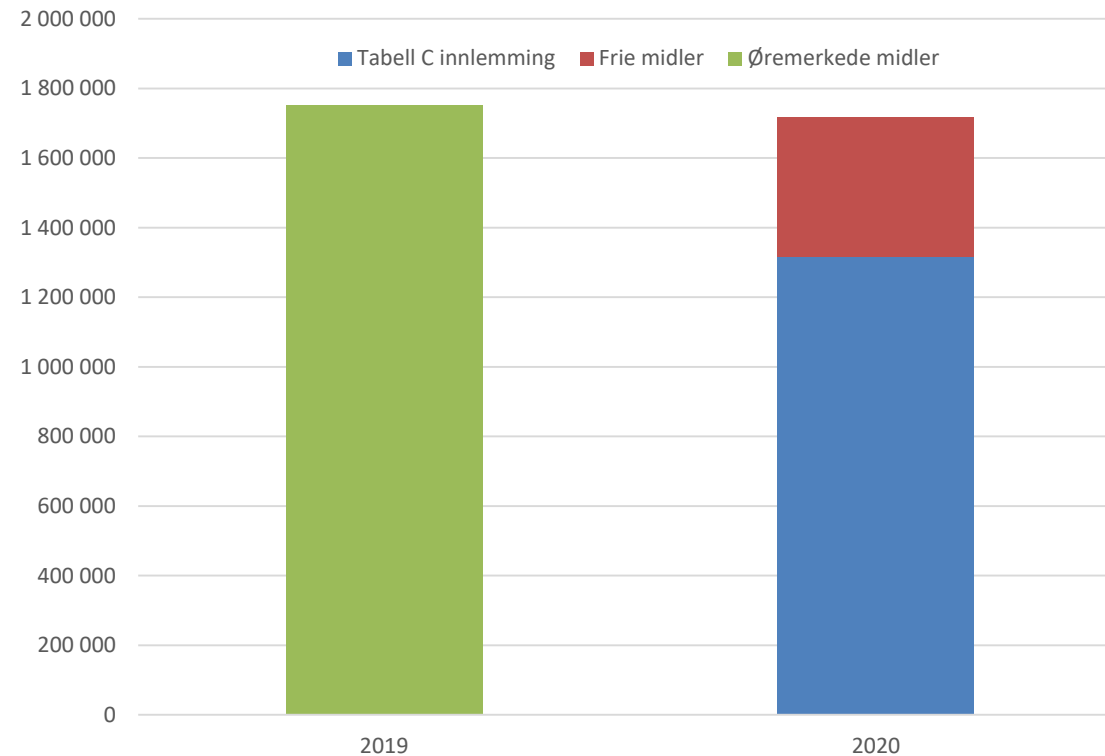

Status for regionreformen

- Bevare lokal handlefrihet
 - Unngå øremerkede bevilgninger
 - Nei til detaljerte retningslinjer og forskrifter
- KS har store forventninger til tilleggsproposisjon om overføringen av sams vegadministrasjon.
 - Samsvar mellom oppgaver og økonomi
- Implementeringsfasen gir pukkelkostnader for både fylkeskommuner og stat

Lærernorm og tidlig innsats - Større fleksibilitet gir lavere bevilgning

- Beregning på kommunenivå, ikke skole nivå, bidrar til:
 - Tilnærmet kostnadsdekning
 - Ser ut som om kommuner som ligger over norm ikke taper på innføringen

Redusert maksimalsats for eiendomsskatt reduserer kommunenes handlingsrom

- Maksimalsatsen reduseres fra 5 ‰ til 4 ‰ på bolig- og fritidseiendommer (fra 2021)
- Større fleksibilitet ved kommunesammenslåing
 - Overgangsperiode på inntil 3 år for harmonisering av skattesats
 - Valgfrihet om overgangsperioden skal starte i 2020 eller 2021
 - kommunene får bedre tid til å gjennomføre taksering enn foreslått i høringssaken
 - Lovfestet utsatt utskrivingsfrist ved kommunesammenslåing

Skatteoppkrevingen fra kommune til stat fra 1. juni 2020

- Følger etter andre nordiske land med blandet erfaring
- KS er kritiske til forslaget, men ved overføringene må følgende ivaretas:
 - Kommunene må sikres nødvendige styringsdata, også med foreløpige tall
 - Full åpenhet om forutsetningene i skatteanslagene
 - Kommunenes likviditet må ikke svekkes
- Forbedringer sammenlignet med tidligere forslag:
 - Kommunene beholder særnamskompetansen for kommunale krav
 - Skatteetaten kan bistå kommuner med fakturering og innkreving av kommunale krav

Takk for oss